

HRVATSKI SABOR

Odbor za pravosuđe

KLASA: 712-01/25-01/1

URBROJ: 6521-9-25

Zagreb, 8. travnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zaključka o zaduživanju Vlade Republike Hrvatske da pokrene postupak razrješenja Glavnog državnog odvjetnika Ivana Turudića

-izvješće-

Odbor za pravosuđe Hrvatskoga sabora na 16. sjednici održanoj 8. travnja 2025. razmotrio je Prijedlog zaključka o zaduživanju Vlade Republike Hrvatske da pokrene postupak razrješenja Glavnog državnog odvjetnika Ivana Turudića, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub SDP-a, aktom od 27. ožujka 2025. godine.

Odbor je Prijedlog zaključka u skladu s člankom 81. Poslovnika Hrvatskoga sabora raspravio u svojstvu matičnog radnog tijela.

Odbor je raspolagao mišljenjem Vlade Republike Hrvatske KLASA: 022-03/25-12/13, URBROJ: 50301-04/25-3 od 3. travnja 2025. kojim predlaže Hrvatskom saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zaključka.

Predstavnica predlagatelja uvodno je istaknula da je Klub zastupnika SDP-a predložio zaključak kojim se zadužuje Vlada Republike Hrvatske da na temelju članka 28. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu podnese Hrvatskom saboru prijedlog za razrješenje Glavnog državnog odvjetnika Ivana Turudića, u roku od 30 dana od dana donošenja zaključka. Navodi da se Glavni državni odvjetnik od početka mandata kompromitirao kroz prepisku s Josipom Pleslić, vožnju sa Zdravkom Mamićem, oduzimanjem predmeta iz nadležnosti EPPO-a, do tragedije na brodu Lastovo u tom predmetu vođene su dvije istrage, Agencije koja je utvrdila odgovornost uprave Jadrolinije zbog nepostojanja protokola, i DORH-a koji je utvrdio odgovornost zapovjednika i dva člana posade, odvjetništvo je utvrdilo odgovornost pojedinaca koji nemaju zaštitu politike. Tezu da su članovi SDP-a pokrenuli inicijativu kada su određene istrage obuhvatile i njihovo članstvo opovrgava, iznosi da je SDP još u najavi imenovanja Ivana Turudića za Glavnog državnog odvjetnika uputio zahtjev za uskratu, da je reagirala javnost a održan je i prosvjed udruga civilnoga društva. Upravo u to vrijeme u javnosti se pojavljuju poruke koje je razmjenjivao sa Josipom Rimac, u početku je to negirao a kasnije priznao, takva ponašanja i manipulacije ne smiju biti odlika državnog odvjetnika. Dalje obrazlaže kako Glavni državni odvjetnik RH unatoč zabrani koju mu nameće funkcija i Etički kodeks državnih odvjetnika, sustavno ulazi u političke polemike i sukobe s političkim strankama, čelnicima

oporbenih stranaka, saborskim zastupnicima, predsjednikom Republike Hrvatske, čime narušava percepciju neovisnosti pravosuđa. Nedavni postupci DORH-a u slučajevima Dabro, Sopta i Banožić ukazuju na selektivne kriterije u postupanju za kaznena djela kojih su počinitelji dužnosnici vladajućih. Stječe se dojam da se vladajući nalaze pod zaštitom DORH-a, iako su prema Ustavu RH svi pred zakonom jednaki. U rujnu 2024. na sjednici Odbora za pravosuđe povodom teme: „Curenje informacija iz izvida i istraga“ kada su dužnosnici vladajuće stranke nekoliko dana prije uhićenja podnijeli ostavke, Glavni državni odvjetnik je izjavio da ne namjerava istraživati curenje informacija a nije vidio ništa sporno u podnesenim ostavkama, čak je i napustio sjednicu Odbora. Time je Glavni državni odvjetnik pokazao nepoštivanje institucije Hrvatskoga sabora. Selektivna je primjena tzv. Lex AP-a budući da filtrirane informacije kontinuirano cure u medije. Postupanje Ivana Turudića narušilo je i ugled Republike Hrvatske izvan granica, tako se prema Izvješću koalicije udruga Civil Libertas Union for Europe, Hrvatske našla među pet zemalja koje potkopavaju demokraciju i vladavinu prava, izrijeком spominjući Ivana Turudića. Dalje, Glavna europska javna tužiteljica je otvoreno prozvala Ivana Turudića za samovoljno oduzimanje predmeta EPPO-u u slučaju bivšeg HDZ-og ministra zdravstva. RH je prijavljena Europskoj komisiji zbog procedure vezane uz sukob nadležnosti. Osim toga, SDP je tijekom postupka imenovanja Glavnog državnog odvjetnika upozoravao da će Ivan Turudić politizirati instituciju Glavnog državnog odvjetnika i staviti je u funkciju HDZ-a. U zadnjih godinu dana u brojnim slučajevima poput zapošljavanja u Hrvatskim šumama, Jadrolinije, Banožića, DORH štiti sustav, štiti političke miljenike, pokreće politički obojene progone uoči izbora. Glavni državni odvjetnik uhvaćen je u laži i kada je izjavio da nije bio u Slovenkoj. Inicijativa je dosljedna i principijelna borba za nezavisno pravosuđe, a razrješenje nije samo pitanje jednog čovjeka, to je obrana pravne države, povjerenja građana u institucije i poruka da pravosuđe mora služiti pravdi, a ne političkoj stranci na vlasti. Predlagateljica se očitovala i na mišljenje Vlade Republike Hrvatske u dijelu da Hrvatskom saboru Zakonom nije dana ovlast niti da podnosi, niti da nalaže Vladi Republike Hrvatske podnošenje prijedloga za razrješenje Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, da su odredbe Zakona o državnom odvjetništvu u pogledu postupka razrješenja Glavnog državnog odvjetnika nedvosmislene te da Klub zastupnika SDP-a nema pravne osnove podnošenja. S tim u vezi obrazlaže da je Ustavni sud RH davno utvrdio da je Poslovnik Hrvatskoga sabora opći akt, koji ima snagu organskog zakona, a u skladu s odredbama Poslovnika iz članka 127. i članka 165. podnesen je Prijedlog zaključka. Također, smatra da je netočno kako nije ispunjen ni jedan od propisanih razloga razrješenja, cijelo obrazloženje temeljeno je na nanošenju štete i ugleda DORH-a.

Predsjednik Odbora ukratko se osvrnuo na mišljenje Vlade RH na Prijedlog zaključka, u kojem Vlada RH ispravno tvrdi kako Hrvatskom saboru nije dana ovlast niti da podnosi, niti da nalaže Vladi RH podnošenje prijedloga za razrješenje Glavnog državnog odvjetnika RH. Predlagatelj se nije pozvao na Zakon o državnom odvjetništvu, nego se pozvao na Poslovnik Hrvatskoga sabora, na odredbe članaka 127. i 165. Poslovnika, kojima je Hrvatskom saboru dana ovlast od Vlade Republike Hrvatske tražiti i provođenje određenih radnji koje su u njezinoj nadležnosti, i ovlast da može zaključkom utvrđivati obaveze Vlade RH, iznosi da je skandalozna tvrdnja iz mišljenja kako podnošenje prijedloga nema pravne osnove.

U replikama na uvodno izlaganje izneseno je kako je spominjanje Slovenske pitanje za predlagatelja jer se odnosi i na predsjednika Republike Hrvatske, kao i slučaj Antolić Vupora, dok se odnos Glavnog državnog odvjetnika i EPPO-a u predmetu Beroš ističe kao nesuradnja i degradiranje EPPO-a.

Predstavnik Vlade Republike Hrvatske ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije smatra da je tumačenje članka 165. Poslovnika Hrvatskoga sabora od strane predlagatelja opasan presedan, koji zadire u trodiobu vlasti, protivno je Ustavu RH i Zakonu o

državnom odvjetništvu da jedno tijelo državne vlasti nalaže drugom tijelu državne vlasti. Člankom 28. stavkom 2. Zakona o državnom odvjetništvu propisano je da Vlada RH podnosi prijedlog za razrješenje Glavnog državnog odvjetnika, u slučajevima taksativno navedenim u stavku 1. članka 28. Smatra da osim političke ocjene Prijedlog nema suštinu. U pogledu EPPO-a i europske tužiteljice iznosi da ovakvo uređenje po pitanju nadležnosti ima 14 zemalja Europske unije, ono nije protivno pravu Europske unije, niti Europska komisija traži da se mijenja, radi se o mišljenju europske tužiteljice i ne znači da je to mišljenje ispravno. U spominjanju izvida u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova radi se o pokretanju izvida u zajedničkoj akciji DORH-a i EPPO-a. U Prijedlogu se netočno navode slučajevi iz medija, dok je primjerice u slučaju Banožić potvrđena optužnica, predmet Beroš je nadležnost nacionalnog odvjetništva, istovremeno se ne spominju medijski slučajevi vezani za članove drugih političkih opcija. Sam predsjednik SDP-a je povodom događaja u Varaždinu izjavio da se provode aktivnosti pred lokalne izbore, te da će pokrenuti pitanje odgovornosti Glavnog državnog odvjetnika. Ponovio je da je Prijedlog opasan presedan, s recikliranim temama, s jasnim vremenom podnošenja.

U replikama na izlaganje ministra pravosuđa izneseno je u pogledu vremena podnošenja Prijedloga da je i listopadu prošle godine podnesen zahtjev, da se Prijedlog podnosi temeljem članka 165. Poslovnika, kao i da se radi o organskom zakonu.

U raspravi je istaknuto mišljenje da se već godinama u DORH-u podiže ljestvica tolerancije na korupciju, gotovo je zaboravljeno da je „WikiLeaks“ objavio bilješku veleposlanstva SAD-a u Zagrebu koja potvrđuje da su bivši državni odvjetnici Bajić i Cvitan stranim diplomatima otkrivali tajne podatke iz istraga, bivša Glavna državna odvjetnica zataškavala je prijevare iz afere bivše ministrice Žalac, koje je otkrio novinar i prijavio OLAF-u, ali se nisu predmeti otimali iz nadležnosti EPPO-a. Uz dosadašnju selektivnost u primjeni zakona, zataškavanje, odugovlačenje istraga i izvida, prva godina upravljanja DORH-om ovog Glavnog državnog odvjetnika obilježena je otimanjem predmeta u slučaju bivšeg ministra zdravstva od EPPO-a, što je jedna od većih afera, a o svemu govori i odlazak preko pola milijuna građana Republike Hrvatske u druge države Europske unije. Takav rad DORH-a generira korupciju u pravosuđu, koja je osnovni razlog iseljavanja mladih ljudi, prema podacima Europske unije Republika Hrvatska je svake godine na posljednjem mjestu po percepciji građana o korupciji izvršne vlasti. Iako sadašnji Glavni državni odvjetnik nije lošiji od prijašnjih, podržati će se ovaj Prijedlog, a s obzirom da Vlada u svojem Mišljenju nije uzela u obzir činjenicu da je ovaj Prijedlog podnesen na temelju Poslovnika Hrvatskoga sabora, koji ima pravnu snagu zakona, a s obzirom da je Vlada navela da nema pravne osnove za podnošenje ovakvog Prijedloga, predložiti će Zaključak da Hrvatski sabor upozorava Vladu Republike Hrvatske da je dužna poštovati pravni poredak Republike Hrvatske u kojem Poslovnik Hrvatskoga sabora ima pravnu snagu zakona sukladno Odluci Ustavnog suda.

Nadalje, istaknuto je mišljenje da ovakav Prijedlog nije pravno utemeljen, ukazano je da se često u kaznenim postupcima osobe unaprijed proglašavaju krivim, kako je objavljeno u medijima, što nije dobro zbog javnosti, više od 60% ispitanika o percepciji korupcije nije niti imalo doticaja s pravosuđem. Razlozi koji su navedeni u Prijedlogu SDP-a zbog kojih se predlaže pokretanje postupka razrješenja Glavnog državnog odvjetnika mogli bi se primijeniti i na opoziv Predsjednika Republike Hrvatske. Razlozi i obrazloženja iz Prijedloga nisu opravdani, a postavljeno je pitanje da li predmetni Prijedlog uopće sadrži pravno relevantne činjenice.

U raspravi je također izneseno da je Vlada Republike Hrvatske 2003. godine zaprimila Zaključak Hrvatskoga sabora kojim Sabor obvezuje Vladu na dostavu dokumentacije haškim optuženicima i osumnjičenicima, stoga predmetni Prijedlog SDP-a nije presedan, već bi presedan predstavljalo nepostupanje po Odluci Ustavnog suda koji kaže da je Poslovnik

Hrvatskoga sabora organski zakon i da se po njemu tako treba postupati, u ovom slučaju predlagatelj predlaže da Sabor donese odluku da se pokrene postupak o razrješenju, što se smatra dopuštenim.

Također je istaknuto da su zastupnici prvenstveno dužni štititi interese države i građana, a ovakvo političko prepucavanje tome ne doprinosi. DORH je ključno i najmoćnije tijelo u državi i pravosuđu, a ne samo po percepciji već po određenim stručnim kriterijima. Republika Hrvatska je u vrhu korupcije kao sustava u Europskoj uniji. Pravosuđe je ključno u sprječavanju i kontroli korupcije, pozicija Glavnog državnog odvjetnika je izuzetno važna. Političke borbe su legitimne, kao i predmetni zahtjev SDP-a.

Istaknuto je i mišljenje da se ponovno recikliraju afere iz političkih razloga.

Predstavnik Vlade završno je ponovio da predmetni Prijedlog SDP-a smatra opasnim presedanom koji ruši temeljna načela trodiobe vlasti, a Ustav je iznad Poslovnika Hrvatskoga sabora. Često se na temelju članka 165. Poslovnika traži dostava određene dokumentacije, no ne i razrješenje Glavnog državnog odvjetnika. Prijedlog SDP-a je da Vlada temeljem članka 28. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu podnese prijedlog Hrvatskome saboru za razrješenje Glavnog državnog odvjetnika, no on ne sadrži po kojoj od 8 zakonskih osnova se traži razrješenje, te je pravno, suštinski i sadržajno ovakav Prijedlog neopravdan.

Predstavnik predlagatelja završno je ponovio da je Prijedlog u skladu s Ustavom i zakonom, a na plenarnoj sjednici će se dodatno obrazložiti.

Nakon provedene rasprave, Odbor za pravosuđe sa tri (3) glasova „za“ i šest (6) glasova „protiv“ **nije prihvatio**

Zaključak o zaduživanju Vlade Republike Hrvatske da pokrene postupak razrješenja Glavnog državnog odvjetnika Ivana Turudića

Odbor je proveo glasovanje o prijedlogu kojim se u Prijedlog zaključka dodaje: „Hrvatski sabor upozorava Vladu Republike Hrvatske kako je dužna poštovati pravni poredak Republike Hrvatske u kojem Poslovnik Hrvatskoga sabora ima pravnu snagu zakona, sukladno Odluci Ustavnog suda broj: U-II-1744/2001 od 11. veljače 2004. („Narodne novine“ broj: 21/04). Prijedlog nije prihvaćen (dva (2) glasa „za“ i pet (5) glasova „protiv“).

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora, Odbor je odredio predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Nikola Grmoja v.r.